

Familie- og kulturkomiteen

Saksbehandler Asle Sandnes
Vår dato 09.12.2025
Vår referanse 2025/496
Deres dato
Deres referanse

Høringsnotat fra FUG til Meld. St. 32 (2024–2025) Trygg oppvekst i et digitalt samfunn

Innledning

Foreldreutvalget for grunnsopplæringen (FUG) takker for muligheten til å gi innspill til denne stortingsmeldingen. Digitaliseringen i samfunnet påvirker både foreldre, elever, skolehverdagen og samhandlingen mellom skole og foresatte om opplæring og skolemiljø. FUG har levert høringssvar og innspill til flere av de arbeidene som ligger til grunn for meldingen, jf. boks 1.2. FUG har også deltatt i ulike prosesser relatert til temaet sammen med myndigheter og samarbeidspartnere.

Foreldre er den viktigste bidragsyteren til en trygg oppvekst for barn og unge. Dette gjelder også i et digitalt samfunn. Utviklingen i det digitale samfunnet går raskere og raskere. Som foreldre m ter vi stadig nye utfordringer på en måte som er unik historisk sett. Når vi som samfunn har omfavnet digitaliseringen og vi i Norge endatil har satt oss som mål å være verdensledende på området, så forplikter det til å sørge for at alle i størst mulig grad blir med. Det er derfor avgjørende at det legges til rette for at foreldre kan følge den utviklingen som skjer i skoler, barnehager og samfunnet ellers. Skolen som fellesarena gir gode muligheter for å ruste v re barn og unge, men det er også av stor betydning at foreldre ikke «detter av lasset». Skolen står også i en sammenheng med de øvrige tjenestene som går at den kanskje vil være det viktigste knutepunktet for den samlede innsatsen for en trygg oppvekst i et digitalt samfunn.

Vi er derfor glade for at en av de overordnede målsetningene i denne stortingsmeldingen er at *Foreldre og omsorgspersoner skal ha kompetanse om barns digitale hverdag*. Dette er også helt nødvendig for at foreldre skal kunne oppfylle sin del av ansvaret som pålegges av opplæringslovens bestemmelse om at formålet med opplæringen skal skje «i samarbeid og forst nding med heimen». Men det må også påpekes at det er minst like viktig at foreldre er like nysgjerrige og påkoblet barns digitale hverdag som deres fysiske hverdag.

Vi støtter også de øvrige overordnede målene i stortingsmeldingen, og vil særlig understreke målsetningen om at *Barn og unge skal kjenne sine rettigheter og vite hvordan de kan være trygge på internett*.   g re gode valg for seg selv og de rundt seg er viktigere enn noen gang og fordrer ferdigheter og kunnskap som går barna i stand til dette. Derfor er også digital dømmekraft viktig å satse på i skolen. Som i det analoge samfunnet er det digitale

FORELDREUTVALGET FOR GRUNNSOPPLÆRINGEN

samfunnet fullt av muligheter og farer. I takt med elevenes alder og modenhet er det viktig at de lærer å forholde seg til dette på en god måte. Parallelt med dette er det selvsagt også viktig at teknologien og det digitale markedet reguleres og dermed at teknologiselskapene holdes ansvarlige i tråd med den overordnede målsetningen *Digitale tjenester, plattformer og markedsføring på internett er tilstrekkelig regulert og ivaretar barns rettigheter*.

Merknader fra FUG til de tiltakene i stortinemeldingen som vi mener er særlig viktige

Styrke dialogen med foreldreutvalgene om bruk av digital teknologi i barnehager og skoler og i samarbeidet med hjemmene, inkludert å vurdere tiltak for å støtte skoler og FAU-er i arbeidet med å skape en trygg digital hverdag.

- Det er viktigere enn noen gang at skolene og kommunene følger opp medvirkning også rundt det digitale i tråd med Opplæringslovens §10-4. Vi ønsker selvsagt gjerne å delta i denne dialogen.
- Det er ikke nok at tiltak vurderes. Det må komme på plass.

Videreutvikle innholdet på *foreldrehverdag.no* for å styrke foreldres kompetanse til å ivareta barn i et digitalt samfunn, herunder ivareta barns rett til personvern

- Selv om det ofte er intuitivt og lett å forankre i sunn fornuft hvordan foreldre skal veilede, delta og sette grenser for barn og unges deltakelse i det digitale livet, så er det viktig at det gis tydelige råd som kan støtte foreldrene i de daglige utfordringene de møter. Det er viktig at det gjøres et konkret arbeid for å gjøre *foreldrehverdag.no* kjent blant foreldre.
- Stortingsmeldingen fremmer foreldrenes rolle og ansvar. Det er viktig at dette blir basert på en kunnskapsbasert forståelse av den moderne foreldrerollen og at flest mulig foreldre gjøres i stand til å utøve ansvaret. Det kan være krevende for foreldre å henge med på det høye utviklingstempoet.
- Kronikk fra forskere ved Høgskolen i Volda om foreldrerollen: <https://www.smp.no/meninger/kronikk/i/Jb8yeJ/foreldre-har-ikke-sviktet-de-har-endret-seg>

Utvikle og gjøre kjent nasjonale faglige råd om skjermbruk til ulike aldersgrupper

- FUG har gitt sine innspill til dette i forbindelse med høringen av Nasjonale faglige råd om skjermbruk fra Helsedirektoratet. [Her](#) er lenke til våre innspill.

Legge til rette for økt internasjonalt samarbeid og kunnskapsutvikling, for å utarbeide kunnskapsbaserte råd og anbefalinger om barns digitale oppvekst

- FUG mener at dette kan være nyttig og at det er noe som bør sees i sammenheng med tiltakene om innhenting av erfaringer med bruk av KI, også internasjonalt og tiltaket om å følge opp resultatene fra International Computer and Information Literacy Study (ICILS) 2023. Men det må også legges vekt på å videreutvikle disse undersøkelsene, slik at de enda bedre treffer en moderne forståelse av det teknologiske samfunnet og utviklingen som har skjedd i teknologi.

Gi fosterforeldre tilgang til digitale tjenester på vegne av barnet de har omsorgen for

- FUG støtter dette. Det er viktig at alle elever har samme mulighet til oppfølging fra informerte og involverte voksne (foreldre/foresatte); uavhengig av hjemmesituasjon.

Utvikle støtteressurser, veiledning og råd for bruk av KI i skolen

- Det er viktig at det i dette arbeidet legges fokus på elevers bruk, læreres bruk og bruken av KI inn mot foreldre og hvordan foreldre best mulig kan trekkes med på en måte som gjør dem i stand til å støtte opp om og følge med på skolens arbeid («foreldrepakke»).

Utrede hvordan skolen skal møte behovene for digitale ferdigheter, i lys av teknologiutviklingen, framtidige behov og kunnskap om barns digitale hverdag

- Det er avgjørende viktig at vi får et større politisk/strategisk arbeid som peker retning i forhold til hvordan samfunnet kan utvikle seg pga. KI og hvordan dette vil påvirke hvilke egenskaper, ferdigheter og kunnskap som elevene vil trenge når de er ferdige med skolen – og dermed si noe om hvordan framtidens fellesskole bør være organisert og hvilket innhold den bør ha.

Styrke den profesjonsfaglige digitale kompetansen til lærere i barnehage og skole

- Dette er åpenbart viktig. Samtidig er det et felt hvor utviklingen går utrolig raskt og derfor blir det avgjørende å finne riktig «nivå» på denne kompetansen så den ikke blir utdatert for raskt.

I samarbeid med KS iverksette tiltak for å støtte kommuner og fylkeskommuner i arbeidet med å sikre nødvendig kunnskap om personvern og informasjonssikkerhet for alle ansatte i skolen som skal ha tilgang til personopplysninger

og

Følge opp utredningen om hvordan man best kan etablere en eller flere felles støttetjenester for ivaretagelse av personvern, informasjonssikkerhet og universell utforming i digitale læremidler og læringsressurser

- Dette mener vi er strengt nødvendig. Det er mange eksempler på at kommuner og skoler ikke har tilstrekkelig kompetanse, ressurser og/eller forståelse til å gjøre dette arbeidet godt nok. Samtidig er det avgjørende at slike støttetjenester har forankring og tillitt i sektoren.

Følge med på bruken av Utdanningsdirektoratets anbefalinger om hvordan skolene kan beskytte elever mot skadelig innhold på nett

- FUG har tidligere uttrykt støtte til disse anbefalingene, og har tatt til orde for at alle skoler må følge disse.

Utvikle støttemateriell for god digital praksis og elevenes digitale kompetanse, i samarbeid med kommunal sektor og relevante aktører

- FUG mener at dette er viktig.

Sikre åpenhet om algoritmer på digitale plattformer og hvordan tilsyn med leverandører kan gjennomføres

- FUG mener dette er viktig; dette er avgjørende for at foreldre og elever skal ha mulighet til å vite hvordan denne teknologien fungerer og hva det brukes til i skolen.

Prioritere arbeidet med å innlemme Digital Services Act (DSA) i EØS-avtalen og norsk rett

- FUG har så langt støttet og sett fram til innføring av DSA.

Utvikle og oppdatere veiledere og regelverket om reklame og kommersielt og skadelig innhold i skolen som svarer på utfordringene som følger av den teknologiske utviklingen

- FUG mener dette er viktig. På dette området har det forekommet en del lovbrudd. Det er viktig for foreldre, elever og for tilliten mellom skolen og foreldrene at skolene er i stand til å følge loven. Det er viktig å få alle til å forstå at tekniske løsninger ikke kan ordne alt – at vi også her er avhengig av å utvikle god dømmekraft der vi selv gjør gode valg.

Styrke forskning og formidling om digital praksis i skolen gjennom forskningsprogram for digitalisering og digital kompetanse i barnehage og skole

- FUG støtter dette tiltaket og understreker at det er avgjørende at skole-hjem perspektivet ivaretas gjennom slik forskning.

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur